

Otvoreno pismu Premijeru Srbije, gospodinu Vučiću

Zagreb, 2.12.2014. godine

Poštovani gospodine Vučić, slobodni smo Vam se obratiti kao nositelju najviše funkcije izvršne vlasti Republike Srbije i time osobi koja u svojim rukama ima sve instrumente za rješenje problema švicarskog franka. Razlog našeg obraćanja je činjenica da naprosto ne možemo i smatramo da ne smijemo šutjeti i zatvarati oči i uši dok se u našem susjedstvu događaju potpuno iste patnje dužnika i građana, kao što smo ih i mi prolazili svih ovih godina. Problem kreditiranja s valutnom klauzulom u švicarskim francima nije samo problem jednog građanina, par stotina ljudi, ni Hrvatske ni Srbije, već se radi o proizvodu koji je kreiran i plasiran na tržišta cijelog niza država, čime predstavlja zajednički problem cijele istočne Europe, problem koji je već sada velik broj država riješio konverzijom ovih kredita.

Udruga Franak, Efektiva, Švicarac, Združenje Frank, Cezap... Hrvatska, Srbija, BiH, Slovenija, Crna Gora... Borba građana za vlastitu egzistenciju.

- Udruga Franak je udruga koja je do sada uspjela pomaknuti stvari s mrtve točke. U situaciji u kojoj su zakonodavna, izvršna i monetarna vlast godinama bili nijemi promatrači kako građani padaju u dužničko ropstvo, građani su odlučili uzeti stvari u svoje ruke i pokrenuti borbu na pravnim i političkim poljima.

- Pravni dio borbe u Hrvatskoj vodi se kroz kolektivnu i pojedinačne tužbe. Sve više i više privatnih tužbi presuđuje se u korist dužnika. Izdvajamo nekoliko slučajeva utvrđenja ništetnosti cijelog ugovora kojim presudama je dokazano kršenje Zakona o obveznim odnosima i narušavanje osnovnih ljudskih i potrošačkih prava dužnika. Kolektivnom tužbom je dokazano i potvrđeno od strane Vrhovnog suda RH da su banke poslovale nezakonito u slučaju jednostranih promjena kamatnih stopa. Spor oko poštenosti valutne klauzule se praktično nastavlja dalje. UF je podnijela tužbu prema Ustavnom sudu jer je Vrhovni sud odbio testirati poštenost valutne klauzule, što je direktno protivno praksi Europskog suda, a zbog čega smo se žalili i Europskoj komisiji. Upravo je EK prije mjesec dana otvorila postupak istrage za ovaj slučaj.

- Politički dio borbe je bio izrazito uspješan jer smo uspjeli dokazati da su građani zaista debelo oštećeni nezakonitim CHF ugovorima o kreditu. Kontinuiranom smo radom i borbom zakonskim putem uspjeli izboriti dvije primjerene mjere (smanjenje kamatne stope za stambene CHF kredite i ograničavanje tečaja na razdoblje od godinu dana) te jednu trajnu mjeru (konverzija CHF kredita u EUR), a čije se izvršenje upravo provodi.

Isti obrazac nezakonitog poslovanja banaka u zemljama regije i kršenje ljudskih i potrošačkih prava građana. Inercija regulatora i izvršne vlasti.

- Domaće i strane banke kombinacijom poluge financijskih izvedenica i jednostranim povećanjem kamatnih stopa praktički lihvaru dužnike. Radi se zapravo o pomno planiranoj i izvedenoj pljački građana na prostorima tranzicijskih zemalja, kako zbog loše pravne regulative u bankarskom sektoru tako i izrazite inercije narodnih banaka (regulatori financijskih tržišta) i izvršne vlasti.

- Kroz istraživanja Udruge Franak te službene podatke i analize dokazano je da je većina kreditnih plasmana banaka plasirana iz izvora štednih EUR ili depozita građana u domaćoj valuti te istovremeno fiktivno vezana "forward" ugovorima uz CHF valutnu klauzulu. Banke su "forward" ugovore sklapale sa svojim bankama maticama u Austriji, Italiji, Francuskoj i

Mađarskoj te su plasirale novac iz štednje građana, a knjigovodstveno i to naknadno prikazali da se radi o zaduženjima u CHF, iako pravi izvor u CHF valuti ne postoji. Na taj način su izvučene milijarde eura iz naše zemlje u zemlje matice banaka bez plaćanja poreza na dobit. Ovo istraživanje je potvrđeno od najviših ekonomskih stručnjaka kao što je potvrđeno i službenim podacima od strane Hrvatske narodne banke. Voljni smo vam to i naknadno dostaviti ukoliko ste zainteresirani. Isti obrazac ponašanja primijenjen je u svim zemljama regije pa i šire.

Poziv Premijeru Vučiću

Udruga Franak aktivno prati sva događanja u susjedstvu. Primijetili smo da u drugim zemljama regije, pa tako i u Srbiji, uopće ne postoji svijest i odgovornost centralne banke i njihovih vodećih ljudi. Moglo bi se čak i postaviti pitanje stručnosti ljudi koji vode centralnu banku, a koji ignoriraju ili ne poznaju osnovne ekonomske pojmove u smislu upravljanja rizikom, a koji uključuje i valutni i kamatni rizik. Također smo uočili, iako su bili ponudeni neki nepovoljni modeli rješavanja problema u Srbiji od strane izvršne vlasti, da političari također nisu svjesni biti ovog problema. Sve to ima i posljedice na društvo u cjelini i na ekonomiju države u kojoj se problem ne rješava na najvišoj razini.

Stoga Vas gospodine Vučić pozivamo da sagledate ovaj problem kao cjelinu te se slijedite primjer Hrvatske, Crne Gore i Mađarske te i vi krenete u smjeru hitnog i kvalitetnog rješavanja problema dužnika u vašoj zemlji. Građani su temelj svakog društva. Za jake i stabilne banke potrebno je imati jako i finansijski stabilno društvo. Građani ne smiju biti ostavljeni na vjetrometini, prepušteni sami sebi i samostalnom organiziranju jer je jasno da se radi o bankarskom proizvodu koji je korisnike kredita u svim zemljama u kojima je plasiran egzistencijalno ugrozio dovodeći ih u situaciju dužničkog ropstva. Naglašava se pritom kako Ugovor o kreditu, sukladno pozitivnim pravnim propisima nije i ne može biti špekulativan proizvod, a zasigurno ne takav proizvod da jedna ugovorna strana (banka) špekulira na teret druge strane (građanin), a ulog je pritom sama egzistencija tih istih građana te njihovo pravo na ljudsko dostojanstvo, pravo na zaradu i materijalne uvjete kojom bi omogućio sebi i obitelji slobodan i dostojan život, socijalnu sigurnost, podmirenje osnovnih životnih potreba, odnosno pravo planiranja svoje budućnosti i budućnosti svojih obitelji.

Napominjemo kako ne postoji država u svijetu od Australije, Islanda, Cipra, Mađarske, Poljske, Crne Gore, Hrvatske u kojoj su banke same ponudile ikakvo rješenje ovog problema, sve dok ih na to nisu prisilile zakonodavna i sudska vlast. U vašim rukama je rješenje cijelog problema te vjerujemo da ste svjesni da će sve zemlje u kojima je plasiran ovakav proizvod, u skladu sa smjernicama Europske Unije sve ovakve kredite u konačnici konvertirati u domaće valute ili u Euro valutu. Apeliramo stoga, kako je u uvodu rečeno, upravo na Vas kao nositelja najviše funkcije izvršne vlasti ali i kao građanina da poduzmete sve adekvatne korake koji Vam stoje na raspolaganju za konačno i trajno rješenje ovog problema.

Ovim putem dajemo veliku podršku svim oštećenim CHF dužnicima u Srbiji, a pogotovo onima koji danas svoja prava traže na hladnim ulicama Beograda.

Udruga Franak